

RoA

Råd och Anvisningar B-prov Retriever

Riktlinjer för arrangörer och domare

Fastställda 30 mars 2012, reviderade 16 februari 2014

Innehåll

Syftet med RoA	4
1. Administration Ordinarie prov och Särskilda prov.....	4
1.1 Tidsbegränsning	4
1.2 Arrangemang.....	4
1.3.1 Ansökan och Administration av jaktprov, SSRK Prov	4
1.3.2 Utlandsregistrerade hundar	6
1.4 Medlemskap	6
1.5 Rollfördelning.....	6
1.5.1 Provledare	6
1.5.2 Kommissarie	7
1.5.3 Domare.....	7
1.5.4 Efter provet	7
1.6 Antal hundar per klass	7
1.7 Begränsningar för deltagande	8
1.8 Lottning.....	8
1.9 PM.....	8
1.10 Startlista/Katalog.....	9
1.11 Prislistan.....	9
1.12 Domare.....	9
1.13 Exteriörbeskrivning.....	10
1.14 ID-kontroll	11
1.15 Förtydligande angående dressyrhjälpmedel.....	11
1.16 Återbetalning.....	11
1.17 Särskilda prov	11
2. Provupplägg.....	12
2.1 Provets allmänna uppläggning.....	12
2.2 Apporteringsobjekt, vilt och dummies.....	13
2.3 Nybörjarklass	13
2.4 Öppen klass.....	14
2.5 Elitklass.....	14
3. Bedömningsanvisningar	15
3.1 Samarbetsvilja.....	15
3.2 Sök	15
3.3 Fart.....	15
3.4 Uthållighet	16
3.5 Näsa	16
3.6 Dirigerbarhet.....	16
3.7 Markeringsförmåga.....	16
3.8 Skottreaktion.....	16
3.9 Stadga.....	17

3.10	Apporteringslust.....	17
3.11	Apportgrepp.....	17
3.12	Simteknik.....	18
3.13	Vattenglädje och arbetsvillighet i vatten.....	18
3.14	Hundtolerans.....	18
4.	Egenskapspoäng.....	18
5.	Praktiskt jaktprov.....	18
6.	Antijaktgrupperingar.....	19
7.	Allmänna anvisningar för SSRKs domare av B prov.....	19
7.1	Ansvar och förhållningssätt.....	20
7.2	Anvisningar för bedömningen.....	20
7.3	Muntlig kritik.....	21
7.4	KEP (Kan Ej Prisbelönas).....	21

Syftet med RoA

Syftet med RoA är att vara anvisningar kopplade till gällande Jaktprovsbestämmelser. Skrivningar i RoA kan aldrig överstyra regelverket och vid eventuella tveksamheter är det Jaktprovsbestämmelserna som avgör vad som gäller.

1. Administration Ordinarie prov och Särskilda prov

1.1 Tidsbegränsning

Jaktprov för retriever, som arrangeras av avdelning eller rasklubb inom SSRK, får genomföras under hela året med undantag för:

Perioden 16 maj – 15 juli för södra Sverige

Perioden 1 juni – 15 juli för norra Sverige fr.o.m. Värmlands, Dalarnas och Gävleborgs län

Elitklass, får inte arrangeras under vårsäsongen.

Särskild hänsyn till det vilda ska alltid tas under hela den s.k. hundförbudstiden.

1.2 Arrangemang

- SSRK är ansvarig för all provverksamhet.
- Lokalavdelningar inom SSRK är ansvarig arrangör av B-prov, ordinarie och särskilda prov, enligt bestämmelser samt Råd och Anvisningar i Nybörjar-, Öppen- och Elitklass.
- Avdelningen eller Rasklubb beslutar om dummies eller vilt ska användas i Elitklass och tillser att detta tydligt anges vid utannonseringen av provet.
- Praktiska prov arrangeras av SSRK/HS efter central anmälan.
- Rasklubbar har möjlighet att arrangera ett (1) ordinarie prov varje år i alla klasser.
- Rasklubbar har möjlighet att arrangera särskilda prov i Nybörjar- och Öppenklass.
- Alla ordinarie och särskilda prov är öppna för alla raser enligt jaktprovsbestämmelserna.
- Mästerskap, ett (1) per år, svenskt eller med utländska deltagare, kan begränsas av Rasklubb att gälla enbart den egna rasen, efter beslut från HS. Svenska jaktprovsbestämmelser ska användas.

Observera: Dubbelprov är ett sätt att hantera risk med för få anmälningar och på så sätt ge intresserade möjlighet att med turens hjälp kunna starta två dagar på samma helg.

Dubbelprov är emellertid att betrakta som två (2) ordinarie prov och ska hanteras därefter både administrativt och praktiskt. Detta betyder två annonser, två anmälningar, två lottningar och två provuppläggningar. Det får inte förekomma att samma provupplägg används två dagar i följd och samma hund på så sätt eventuellt startar på samma upplägg två dagar i följd.

1.3.1 Ansökan och Administration av jaktprov, SSRK Prov

SSRK använder från och med 2012 specialdesignat webbaserat anmälningssystem för hantering av alla jaktprov. SSRK centralt tillsammans med Avdelningar och Rasklubbar hanterar ansökan, godkännande och provadministration med rapportering till SKK genom denna lösning.

Arbetsgången är som följer:

- Avdelning/Rasklubb **ansöker direkt om** alla stambokförda prov i SSRK Prov. Ordinarie **vårprov** ska vara inlagda i systemet senast 31 januari och **ordinarie** höstprov senast 30 april för aktuellt provår.
- **Särskilda prov kan ansökas om i SSRK Prov från 1 mars under våren och från 1 juni under hösten. Avdelningar och rasklubbar i samma geografiska verksamhetsområde ansvarar för att samordna de särskilda proven.**
- Vid inläggning i SSRK Prov ska finnas uppgift om:
 - Namn på provet och datum samt sista anmälning- och betalningsdag.
 - I namnet på provet ska provort framgå.
 - Typ av arrangemang och klasser samt antal startplatser.
 - För Elitklass ska vilt eller dummies anges.
 - **Domare**
 - Provledare och/eller kontaktperson med kontaktuppgifter.
 - Plusgiro/Bankgiro.
- SSRK beviljar ansökan centralt samt **godkänner och fastställer därmed det ansökta provet.** Provet blir därmed publikt och kan ses av alla medlemmar.
- **De inlagda proven som godkänts i SSRK Prov utgör provprogrammet och skall genomföras, med undantag för eventuella prov som inte uppfyller kraven i Jaktprovbestämmelserna (t.ex. kravet på minsta antalet deltagande hundar på särskilda prov).**
- För särskilda prov gäller att prov, vid behov, läggs in i SSRK Prov och provet skall **vara inlagt, godkänt och öppnat för anmälan i SSRK Prov senast 3 veckor** innan aktuellt provdatum.
- **Särskilda prov kan ordnas de veckor det inte finns något ordinarie prov i den klass provet avser i det geografiska område som avdelningen och rasklubben är verksam.** Det ska tydligt framgå att det är ett särskilt prov vid ansökan **i SSRK Prov.**
- Avdelning/Rasklubb öppnar respektive prov för anmälan i rimlig tid innan sista anmälningssdag. Vårsäsongen bör öppnas senast sista februari och höstsäsongen senast 1 juli.
- Då provet öppnas för anmälan är det lämpligt att även Inbjudan finns tillgänglig och den kan laddas upp i SSRK Prov.
- Avdelning/Rasklubb ansvarar för administration av provet med alla ingående aktiviteter, såsom:
 - Publicering av all information eller att inbjudan finns i SSRK Prov.
 - Öppnar provet för anmälan.
 - Stänger provet för anmälan senast dagen efter anmälningstidens utgång. Vid ej fulla klasser kan anmälningstiden förlängas.
 - Hantering av medlemskontroll och betalningar.
 - Lottning enligt fastställda regler i SSRK jaktprovbestämmelser.
 - Publicering av startlistor.
 - Publicering av PM i SSRK Prov, observera dock att vägbeskrivning mailas separat.
 - Publicering av startlistor.
 - Hantering av hundar med förhinder och reserver.
 - Genomförande av provet och notering av priser i SSRK Prov.
 - Bekräfta återbetalning enligt gällande bestämmelser.
 - Verifiering av pris i aktuella klasser från domarens påskrivna prislista.

- Arrangören verifierar resultat för rapportering till SKK och bekräftar på så sätt att intäkter överförs till arrangören inom en (1) vecka efter avslutat prov.
- Skicka in påskriften prislista till SSRK kansli för arkivering, tillsammans med den rosa kopian på jaktprovskritiken.
- Skicka den gula kopian av jaktprovskritiken till respektive rasklubb, se SSRKs hemsida för adresser.
- Domarna ersätts enligt gällande överenskommelse och vid girobetalning ska detta ske inom en vecka efter provtillfället.

1.3.2 Utlandsregistrerade hundar

Kopia av stamtavlan/registreringsbeviset ska skickas till arrangören om hunden inte tidigare har registrerat resultat hos SKK. Det rekommenderas att kopian är arrangören tillhanda en vecka före provet och det är ett absolut krav att det sker **senast före provstart** den aktuella provdagen. Kopian kan skickas digitalt till kontaktpersonen före provet eller via traditionell post. Det är en fördel om kopian därefter kan skickas till SKK redan före provstart.

Kommissarien ansvarar för att resultat för utlandsregistrerad hund går att registrera hos SKK och att registreringsbeviset i erforderliga fall snarast skickas till SKK:

- **E-post:** regmail@skk.se
- **Fax:** 08-795 30 99
- **Post:** SKK, Registreringsavdelningen, 163 85 Spånga

Saknas registreringsuppgifter för någon hund i SKK:s databas kan inte provet registreras och både resultatrapporteringen och utbetalning av avdelningens/rasklubbens anmälningsavgifter fördröjs.

1.4 Medlemskap

För att delta på ett officiellt provarrangemang inom SSRK måste medlemskap i SSRK eller motsvarande utländsk klubb kunna styrkas.

Vid prov arrangerat av Rasklubb räcker medlemskap i respektive rasklubb, SSRK eller motsvarande utländsk klubb, dock inte utländsk Rasklubb.

1.5 Rollfördelning

1.5.1 Provledare

- Ansvarar för kontakt med markägare/jakträttsinnehavare angående tillstånd och skottillstånd.
- Kontaktar domaren/domarna i god tid om färd sätt, ankomsttid, logi m.m. Ansvarar för att domarnas förläggning motsvarar enkel hotellstandard. Med enkel hotellstandard menas enkelrum med dusch och toalett i eller i anslutning till rummet. Det är olämpligt med förläggning hos provledare eller annan funktionär.
- Gör en preliminär provuppläggning.
- Informerar domaren med skiss/beskrivning över provområdet och det tänkta upplägget.
- Beräknar behov av funktionärer, apporteringsvilt/dummies, ammunition, båtar m.m.
- Utser rutansvarig om provet består av flera klasser eller provplatser.
- Fördelar funktionärernas arbetsuppgifter.
- Genomgång med funktionärerna om provupplägget enligt domarens önskemål.
- Ansvarar för provets säkerhet samt, i samråd med domaren, för provets uppläggning.
- **Ska** vara anträffbar på provplatsen under hela provet.

- Ansvarar för hantering av kasserat vilt.

1.5.2 Kommissarie

- Tar emot anmälningar.
- Ansvarar för att resultat för utlandsregistrerad hund går att registrera hos SKK.
- Kontrollerar betalningar och medlemskap.
- Gör lottnings, gärna tillsammans med provledaren.
- Ombesörjer PM till deltagare och informerar bortlottade.
- Ansvarar för startlistor och rapportering i SSRK Prov.
- Håller i deltagarsamlingen (kan även göras av provledaren).
- Förbereder protokollen.
- Tar emot ändringar och ringer in eventuella reserver.
- Kontrollerar vaccinationer och exteriörbeskrivning.
- **Ska** vara anträffbar på provplatsen under hela provet.
- Tar emot eventuella protester.
- Ansvarar för att prislistorna blir korrekt ifylld innan de signeras och vidarebefordras till SSRK.

1.5.3 Domare

- Ansvarar för att provet genomförs enligt gällande bestämmelser.
- Domaren äger rätt att ändra provuppläggningsen, även under pågående prov, om omständigheterna så kräver.

1.5.4 Efter provet

Nedan följer exempel på arbetsuppgifter som vidtar efter avslutat prov:

- Städning av provplats/er (snitslar, fimpar, m.m.)
- Båtar återlämnas i inlånat skick.
- Skyltar, snitslar till samlingen tas bort.
- Städning av samlingsplats och parkering.
- Städning av eventuellt förhyrd lokal.
- Kasserat vilt tas om hand enligt gällande föreskrifter.
- Blomma till markägare/arendator.

Till avdelningens jaktprovsssekreterare:

- Ekonomisk redovisning.
- Kvittens på eventuella vandringspriser.
- Överblivna diplom, rosetter och övriga priser.
- Kortfattad rapport om hur provet från arrangören utfallit.
- Eventuellt inlämnade protester.
- Underlag för resultatrapportering enligt gällande rutin.

1.6 Antal hundar per klass

Som rekommendation gäller att en domare inte bör döma mer än det antal hundar per dag som anges nedan.

Endast en elev eller en aspirant per domare får tjänstgöra på provplatsen samtidigt.

NKL: 16 hundar

ÖKL: 14 hundar

EKL: 12 hundar

1.7 Begränsningar för deltagande

- Hund som tillhör tjänstgörande provledare eller kommissarie. Rekommendation att provledning innefattar även hundar i tjänstgörande provledare eller kommissaries hushåll.
- Hund som tillhör tjänstgörande domare eller domaraspirant. Person som tjänstgör som domare eller domaraspirant har dock rätt att föra hund i en annan klass än den som tjänstgöringen har gällt eller ska gälla.
- Hund som ägts, förts eller personligen tränats av tjänstgörande domare eller domaraspirant under de senaste sex månaderna.
- Hund som ägs av någon ur tjänstgörande domares hushåll har inte rätt att delta i den klass domaruppslaget gäller.
- Tik som löper.
- Hund som är utrustad med halsband, sele, täcke, bandage eller liknande föremål som anbringats på hunden.
- Hund, som har oläkta sår, visar hälta, har vattensvans eller annan fysisk skada som kan nedsätta dess arbetsförmåga.
- Hund som under de senaste sex månaderna före provet ägts av person som av SKKs Disciplinnämnd uteslutits eller ålagts förbud att anmäla, föra eller låta framföra hund vid utställning, prov eller tävling, får inte delta.

1.8 Lottning

Efter att anmälningstiden gått ut och kontroll gjorts att erforderliga uppgifter finns och är korrekta samt anmälningsavgiften är betald, kan eventuell lottning göras.

Vid lottning ska de föreskrifter som finns beaktas:

- Lottning ska ske utan hänsyn till ras eller avdelningstillhörighet och görs i SSRK Prov.
- Hund kan endast anmälas till en (1) start per klass för varje utannonserat jaktprov.
- Vid lottning ska de domare, kommissarier och provledare som tjänstgör inom avdelningen/rasklubben beredas plats vid ett provtillfälle med en hund hos den arrangör tjänstgöringen avser.
- Vid aktuellt prov ska markägare/jakträttshavare undantas från lottning.
- Även inbördes startordning ska lottas oberoende av ras, kön eller avdelning.
- Vid utökad möjlighet till anmälan ska alltid de hundar som anmälts innan ordinarie tids utgång placeras. Först därefter sker, vid överanmälan, lottning bland senare anmälda hundar.
- Vid lottning prioriteras de hundar som har färre antal starter under innevarande säsong, vilket sker automatiskt i SSRK Prov.
- Finns undantag från lottning ska detta anges i därför avsett fritextfält, ”Lottningskommentar” då det också blir synligt i startlistan. Ange i förekommande fall vilken tjänstgöring som åberopas för undantag.

1.9 PM

Efter eventuell lottning till startplats och inbördes startordning lottats ska PM skrivas och läggas in i SSRK Prov samt informationen göras visuell och tillgänglig för alla som kommit med eller lottats bort.

PM:et bör innehålla följande:

- Arrangerande avdelning, namn på provet samt provdatum.
- Samlingstid.
- Vilken/vilka domare som tjänstgör och vilken klass respektive domare dömer, dock har arrangören rätt till ändringar fram till provdagen utan återbetalningsskyldighet.

Tydlig vägbeskrivning mailas separat eftersom information som allt för tydligt kan identifiera gårdar och liknande inte skall läggas ut på internet.

1.10 Startlista/Katalog

Efter att PM utsänts kan startlista publiceras. Startlistan/Katalogen bör ha följande utseende och innehåll:

Första sidan:

- Arrangerande klubb och avdelning
- Provförm
- Namn på provet
- Provdatum

Andra sidan:

- Vilka domare som dömer vilka klasser
- Eventuell domaraspirant samt aspirantdomare
- Eventuell domarelev samt elevdomare
- Namn på provledare samt telefonnummer
- Namn på kommissarie samt telefonnummer
- Vilka eventuella priser som utdelas

Följande sidor:

- Hundar i katalognummerordning. Uppgifterna kommer i standardutförande från SSRK Prov.

1.11 Prislistan

Några dagar före provet kan prislistor skrivas ut från SSRK Prov. Det utskrivna originalet används under provet för att domare ska kunna signera satta priser i respektive klass.

Kontrollera efter provet att hundens pris noteras rätt och att domaren skriver under varje hunds resultat.

Prislistan ska efter provet sändas till SSRK kansli för arkivering tillsammans med den rosa kopian på jaktprovskritiken.

1.12 Domare

Auktoriserade nordiska domare kan bjudas in efter samråd med SSRK/HS. **Anmälan till SSRK HS att man avser att använda utländsk domare skall ske senast tre månader före provtillfället.** Minst en (1) svensk domare ska alltid närvara vid varje prov alternativt skall en svensk domare godkänna provupplägget samt gå igenom detta med den nordiska domaren och bekräfta detta till Retrieverjaktansvarig SSRK/HS. Den svenske domaren behöver inte vara kontrakterad för att döma på provet.

Det är inte tillåtet för den svenske domarrepresentanten att föra hund på provet.

Ta kontakt med domare i samband med grundplanering av provsäsongen (avdelningens jaktprovsssekreterare eller av honom/henne utsedd person svarar för detta).

Tackar domaren preliminärt JA, skickas en skriftlig inbjudan med ett frankerat ”svarskort” så att domaren kan bekräfta inbjudan.

Domaren ska enligt de domaretiska reglerna besvara den skriftliga inbjudan inom 14 dagar oavsett om svaret är JA eller NEJ.

Ta kontakt med domare i samband med grundplanering av provsäsongen (avdelningens jaktprovssekreterare eller av honom/henne utsedd person svarar för detta).

Tackar domaren preliminärt JA, skickas en skriftlig inbjudan med ett frankerat "svarskort" så att domaren kan bekräfta inbjudan.

Domaren ska enligt de domaretiska reglerna besvara den skriftliga inbjudan inom 14 dagar oavsett om svaret är JA eller NEJ.

Den skriftliga överenskommelsen ska inkludera:

- Namn på provet
- Provdatum
- Färdsätt, bil, tåg eller flyg, vem som beställer vad
- Kontaktperson
- Kontonummer för betalning vid ersättning

Mall för överenskommelse finns på SSRKs hemsida.

Enligt avtal mellan SSRK och Jaktprovsdomarföreningen för stötande och apportrande hundar (JDF) gäller att förläggningen ska motsvara enkel hotellstandard. Med enkel hotellstandard menas enkelrum med dusch och toalett i eller i anslutning till rummet. Det är olämpligt med förläggning hos provledare eller annan funktionär.

Om domaren, mot tungt vägande skäl, tvingas lämna återbud är det kutym att denne hjälper till att få fram ersättare.

När provplatsen är bestämd, gör en skiss över marken med förslag till provuppläggning inritad och förslag på alternativa möjligheter samt bifogad skriftlig förklaring över densamma.

Ta en muntlig kontakt efter några dagar och diskutera.

Kom överens med domaren om tidpunkt för genomgång av provupplägningen. Tänk på att denne ska ha möjlighet att i god tid och under dagsljus få en orientering i provterrängen. Informera domaren/domarna **innan provet** om t.ex. vandringspriser eller uppmuntringspris ska delas ut.

1.13 Exteriörbeskrivning

Från och med den 1 juli 2003 ska en svenskägd retriever, för att starta i elitklass på jaktprov, ha genomgått en exteriör beskrivning eller erhållit pris (inklusive 0 pris/disqualified) på officiell utställning (SKK/JhK 2002-12-18). Observera att detta gäller även hundar som redan tidigare har startat i elitklass.

Den exteriöra beskrivningen ska göras av en exteriördomare, auktoriserad på retriever. Hunden ska ha uppnått en ålder av nio månader.

Tid och plats för beskrivningen kan väljas av domare i samråd med uppdragsgivare, som kan vara enskild hundägare, uppfödare, avdelning, sektion eller rasklubb.

Lämpliga tillfällen för exteriörbeskrivning kan vara i samband med jaktprov, träningsinternat och kurser, kennelträffar, working tests, eller i anslutning till en SSRK-utställning. Ersättning utgår i samråd med uppdragsgivaren.

Uppdragsgivaren använder ett särskilt **formulär för exteriörbeskrivning** som består av två lika sidor. Formuläret kan även beställas 2-sidigt från SSRKs Kansli. Efter genomförd beskrivning behåller hundägaren den ena kopian, som sedan ska uppvisas för jaktprovets kommissarie i samband med start i elitklass. Den andra kopian ska skickas till SSRKs kansli för arkivering.

1.14 ID-kontroll

Kontroll av ID-märkning kan ske genom stickprov, det är dock önskvärt att samtliga hundar kontrolleras. Kontrollen bör göras i samband med att hunden startar och gärna efter genomförd provning.

Arrangören ska tillse att en scanner finns att tillgå för de hundar som är chipmärkta.

1.15 Förtydligande angående dressyrhjälpmedel

I regelverkets § 12 *Anvisningar för hundförare* står ”Dressyrhjälpmedel som hunden kan förknippa med olust eller åga är inte tillåtna under provet” Observera att detta **inte** innefattar handikapphjälpmedel, t.ex. krycka, som föraren otvetydigt behöver för att kunna ta sig fram i provmarken.

1.16 Återbetalning

Återbetalning sker vid bortlottning, vid uppvisande av intyg om sjukdom, skada eller löp, och till reserv eller hund med uppnådd merit som omöjliggör start i anmäld klass och som avsäger sig sin plats två dagar före provet. **Stryks hunden före anmälningstidens utgång är detta i sig inget skäl för återbetalning av anmälningsavgiften. Anmälningsavgiften återbetalas enligt provreglerna.** Avdelning/rasklubb har rätt att behålla en administrationsavgift, på för närvarande 40 kr, då betalningen skett med girobetalning.

Återbetalning i Nkl och Ekl. Normalt är att hundar med uppnådda meriter står tillbaka för hundar som saknar merit i klassen.

Nybörjarklass: Enligt jaktprovsbestämmelserna kan hund kvarstå i klassen under innevarande kalenderår efter erhållet 1:a pris. Om plats finns är uppnådd merit inte skäl nog att återbetala anmälningsavgiften

Elitklass: Jaktprovsbestämmelserna begränsar inte möjligheterna för hund att efter uppnådda meriter (3 st. 1:a pris) starta i klassen. Om plats finns är uppnådd merit inte skäl nog att återbetala anmälningsavgiften.

1.17 Särskilda prov

Från och med 2012-01-01 kan särskilda prov för retriever arrangeras av avdelningar i Nkl, Ökl och Ekl och för rasklubbar i Nkl och Ökl. Vid provet ska minst fem (5) hundar delta vid samma provtillfälle.

Med anledning av ovan gäller följande beträffande ansökan och genomförande av särskilt prov för retriever:

- Det är av naturliga skäl mycket viktigt att avdelningar och rasklubbar **samråder** vid planering av denna provverksamhet.
- Varje provtillfälle **ska vara godkänt och publicerat i SSRK Prov senast 3 veckor innan aktuellt provdatum.**
- **Särskilt prov ska vara ett komplement till de ordinarie proven.**
- **Ett särskilt prov kan ordnas de veckor det inte finns något ordinarie prov i den klass provet avser i samma geografiska område som avdelningen och rasklubben är verksam.**

- Då de särskilda proven ska vara ett komplement till de ordinarie proven ska antal startande hundar inte överstiga en (1) dags verksamhet.
- I övrigt gäller samma krav på administration och rapportering som vid ordinarie prov. Se även Jaktprovsbestämmelser för Retriever B-prov.
- Observera att en hund kan anmälas bara till en start per prov och klass.
- Ersättning till domare följer samma regelverk som vid ordinarie prov.

2. Provupplägg

2.1 Provets allmänna uppläggning

I jaktprovsbestämmelserna ges gott om utrymme att variera provuppläggningsen för att ge domaren bästa möjliga bedömningsunderlag.

Använd så många apporteringstillfällen som krävs för att få en säker uppfattning av hundens egenskaper. Antalet apporteringstillfällen kan med andra ord variera från hund till hund. Dock ska minsta antalet apporteringstillfällen enligt jaktprovsbestämmelserna uppfyllas. I Nybörjarklass bör minst åtta (8) apporteringstillfällen ges, varav minst tre på vatten, två av dessa på simdjupt och relativt öppet vatten. I Öppenklass och Elitklass bör minst tio (10) apporteringstillfällen erbjudas, varav minst tre på vatten, två av dessa på simdjupt vatten.

Man kan med fördel utse alternativa platser för markering, dirigering och sökarbete inom samma provområde och utnyttja möjligheten att variera provuppläggningsen under dagens lopp, efter rådande väder/vindförhållanden samt markslitage.

Enligt jaktprovsbestämmelserna har domaren rätt att göra ändringar i provets uppläggning. Om detta sker på provdagens morgon kan det innebära onödiga konfrontationer med provledare, som kanske redan hunnit trimma in funktionärer på sina uppgifter. För att undvika sista-minuten-ändringar av mer omfattande slag rekommenderas att domaren i god tid får ta del av den planerade provuppläggningsen i form av en skiss, samt en beskrivning av terrängens beskaffenhet etc.

I provbestämmelserna står att minst fyra (4) skott ska avlossas per hund som fullföljer provet. Är det 2 hundar som går i ”par” ska alltså minst åtta (8) skott avlossas under deras gemensamma provning, om de fullföljer provet. **Det är mycket positivt, för bedömningen, om man kan utöka antal skott.**

Observera att skytten ska vara så placerad att markeringen faller inom skotthåll. Normala skotthåll vid jakt med hagel ligger inom 35 meter. Vill man utöka avståndet ska således skytten ”följa” med kastaren. Skottet ska dra till sig hundens uppmärksamhet och bösspipan ska riktas åt det håll markeringen faller.

Vilt bör i möjligaste mån placeras i terrängen så att de i första hand kan lokaliseras med hjälp av näsan. I alla klasser bör vattenarbetet förläggas till sådan plats att arbete i vattenvegetation ingår i varierande grad. Detta kan stöta på problem under vårproven, men bör absolut eftersträvas under höstproven. En stor trut eller mås ska t.ex. inte ligga öppet på blankvatten.

Undvik långa, tidsödande transporter! Om terrängen ändå nödvändiggör långa transporter kan man alternera riktning; varannan gång avslutas provet med exempelvis vattenarbete, som för nästa hund/hundpar får bli den inledande uppgiften.

Undvik samtidigt arbete på förarkontrollerade uppgifter eller en blandning av förarkontrollerade och självständiga uppgifter. Däremot kan två självständiga arbeten förekomma samtidigt.

Den goda retrievern klarar varierande jaktsituationer och kan växla mellan passivitet och aktivitet, samt mellan självständighet och följsamhet. Provet bör läggas upp så att man ger hunden möjlighet att visa dessa egenskaper.

2.2 Apporteringsobjekt, vilt och dummies

”Provledaren ansvarar för att viltet, i de klasser där sådant används, är i sådant skick att det i största möjliga utsträckning motsvarar nyskjutet vilt.”

Ovan mening är hämtad direkt från jaktprovsbestämmelserna och betyder att viltet alltid måste hanteras på ett genomtänkt sätt för att kvalitén ska bli bra under alla förhållande.

Fruset vilt **ska** alltid tinas hängande och luftigt för att kvalitén inte ska bli lidande, att tina vilt i sina förpackningar eller plastsäckar är förkastligt då fukt och eventuellt blod påskyndar förstörelseprocessen.

Tänk också på att förvara vilt under provet på ett bra sätt, använd gärna boxar med tätslutande lock. Är boxarna dessutom isolerade blir resultatet bästa möjliga.

Om viltet inte håller förväntad och tillräcklig kvalitet har domare rätt att ställa in provet. Byte till dummies får inte göras.

De dummies som ska användas ska vara av standardstorlek, vikt cirka 400–500 g, med en fyllning av spån, granulat eller liknande. De bör även vara använda vid något tillfälle för att säkerställa att de är invittrade.

Tänk särskilt på att hundars färgseende inte är som vårt, de färger vi ser bra som rött och orange blir utan kontur för hundar. Undvik därför dessa färger vid markeringsuppgifter. Det är bättre att använda en standardgrön dummy.

Ett lämpligt antal reservdummies ska finnas på plats då även dummies kan skadas av ett ovarsamt apportgrepp eller skadas på annat sätt.

I Ekl ska det framgå av jaktprovsprotokollet om dummy eller vilt använts.

2.3 Nybörjarklass

I nybörjarklass ska man inte krångla till provuppläggningsen. I denna klass startar unga och/eller äldre orutinerade hundar med förare som inte alltid är så väl insatta i vad provet går ut på. Därför är det viktigt att domaren före start klagör vad han/hon vill se utav hundens arbete.

Provet bör inledas med ett skott. Markering eller ett bomskott.

I denna klass prövas hundarna en och en. Dock ska hunden som avslutning på provet prövas i passivitet, då den ska vara kopplad. Den ska vara placerad så att den kan se den markering, som är ämnad för den aktiva hunden. Passivitetsövningen får inte bli provokativ men ska även tjäna som underlag för provningen av hundtolerans. Det bör finnas tillgång till en ”dummyhund” i samband med eventuellt lunchavbrott och för den sista hunden.

I denna klass är det viktigt att hunden ges bästa möjliga förutsättningar att visa sitt självständiga sökarbete och sin markeringsförmåga. Enbart enkelmarkeringar ska användas,

de får gärna landa lite dolt för att kunna bedöma hundens förmåga att minnas området. Sökområdet ska vara överskådligt så att domaren kan se upptagen och inlevereringen. Söket bör läggas så att domaren även kan döma hundens naturliga samarbetsvilja och kunna hållas i en viss del av sökområdet.

2.4 Öppen klass

I Öppen klass kan man på ett annat sätt utnyttja svårigheter i marken, t.ex. terrängbyte, vegetationsförhållanden etc.

En skillnad jämfört med nybörjarklassen är att hundarna går i par. De ska dock inte arbeta samtidigt inom samma område. Vid planeringen av upplägget bör man därför tänka på att det blir en lagom avvägning mellan passivt och aktivt arbete för varje hund.

Söket ska läggas upp så att domaren ges möjlighet att bedöma hundarnas uthållighet och förmåga att lägga upp arbetet på ett systematiskt sätt. Det ideala är att det finns flera sökområden som kan användas.

Maximala apporteringsavståndet är enligt regelverket cirka sjuttio (70) meter, dock ska avstånden anpassas till rådande omständigheter. Detta innebär att om avståndet till andra sidan sjön eller till vassruggen är sjuttiofem meter så kan det anses acceptabelt.

Ett terrängbyte ställer ofta högre krav på hundens förmåga än vad långa avstånd gör.

I denna klass ska också hundens stadga inför fallande vilt när den själv är i arbete provas. Sträva efter att lösa detta på ett naturligt sätt t.ex. genom att en markering kastas för parkamraten när arbetande hunden levereras in vilt. Undvik onödig provokation, kasta inte viltet så att det hamnar precis framför tassarna på hunden

Mycket viktigt när det gäller denna klass är att svårighetsgraden inte drar iväg så att den liknar elitklassen, utan hamnar någonstans mitt emellan nybörjarklass och elitklass. Oaktat att de enskilda delarna i provet kan tyckas enkla är det provet som helhet som bestämmer svårighetsgraden.

2.5 Elitklass

I elitklass provas hundarna på vilt eller dummies. I provuppläggningsen måste hänsyn tas till att det är svårare för hunden att lokalisera en dummy, som avger betydligt mindre vittring än ett upptinat vilt. Av detta följer att man inte ska nyttja mark där vilt använts tidigare under provet. Beakta att dummies kan sjunka ner djupt när de kastas i sank/mjuk mark. Det kan även hända att dummies trampas ner av hunden innan den lyckats fånga upp vittringen genom att den är fel i vind. Lägg gärna ut flera dummies i samma område om denna risk verkar finnas.

I denna klass kan upplägget variera betydligt mer än i de lägre klasserna. Man kan t.ex. genomföra provet som en walk up eller en drive eller en kombination av detta och med flera domare. Domaren/domarna kan då pröva hundarna under en längre tid och under mer jaktlika former, men varje domare dömer ”sina hundar” under hela provet. En domare ska aldrig ha fler än två hundar under bedömning åt gången. Om fler hundar än två per domare ingår i ett ”släpp” ska de hundar som inte är under bedömning vara kopplade.

Oavsett vilket provupplägg som görs måste det ge domarna underlag för att bedöma samtliga egenskaper enligt § 9 i bestämmelserna.

I elitklassen ska hundarna ges möjlighet att visa sin effektivitet i mer krävande terräng än i de lägre klasserna.

3. Bedömningsanvisningar

3.1 Samarbetsvilja

En hund som kan påverkas med enkla medel ska premieras.

I **nybörjarklass** bedöms hundens vilja att samarbeta med sin förare under hela provet t.ex. under förflyttning och vid skott, men även allmän kontaktbarhet och lättheten att få in hunden i anvisat område.

Obs, inget krav på kadaverdisciplin i denna klass, premiera istället den naturliga följsamheten.

I **öppen klass** ska hunden vara följsam under förflyttning utan att föraren ska behöva påverka hunden alltför mycket.

I **elitklass** ska hunden följa sin förare utan tillsägelse eller uppmärksamhet från föraren. Förarens uppmärksamhet ska ligga på förelagda uppgifter och inte på hunden.

3.2 Sök

I **alla klasser** ska de hundar premieras som visar effektivitet och stor motivation i sitt sökarbete, med en positiv inställning till att vilja finna vilt eller dummies.

Vid bedömningen av hundens sökmönster bör hänsyn tas till att den mindre rutinerade nkl-hunden kan ha svårare att reda ut vind- och vittringsförhållanden.

Svårighetsgraden när det gäller terräng- och markförhållanden skiljer klasserna åt.

Sökområdets storlek ska anpassas till rådande terräng. Vid praktisk jakt krävs alltid noggranna hundar, som i god kontakt med sin förare, använder sin näsa och kan lämna avsökta områden med vetskap om att det anvisade området är tomt. Placera hellre apporterna på ett sådant sätt att det krävs noggrannhet och näsa istället för att utöka storleken på söknet. I nybörjarklass bör man inte överdriva terrängbyten men terrängen ska vara medelsvår.

I **öppen klass** ska hundarna inte söka samtidigt i samma område. Undvik växelvisa skick, det är bättre att hundarna får var sitt sökarbete på flera apporters för att få ett så bra bedömningsunderlag som möjligt. Sträva efter att använda områden med varierande terräng/vegetation.

En variant är ett s.k. ”gångsök”. Det vill säga man promenerar igenom ett område och låter en hund jobba åt ena sidan och den andra hunden åt andra hållet.

I **elitklassen** bör man tänka på att när flera hundar arbetar tillsammans påverkar de varandra i positiv eller negativ riktning. **Samtidigt arbete i ett begränsat område ska inte förekomma!** Man kan istället t.ex. låta hundarna jobba samtidigt åt två olika håll med två separata områden eller som ett ”gångsök”.

3.3 Fart

Farten ska anpassas till vittrings- och terrängförhållanden samt rådande vegetation.

3.4 Uthållighet

Uthållighet är ett mått på hundens ihärdighet att fullfölja sin förelagda uppgift och är förknippad med hundens motivation och koncentrationsförmåga.

3.5 Näsa

För att rätt kunna bedöma hundens förmåga att utnyttja sin näsa måste man vara medveten om att vittringsförhållandena varierar under dagen. Väder och vind skiftar under dagens lopp, och för varje startande hund ökar graden av markpåverkan.

I **nybörjarklass** bör hänsyn tas till eventuell bristande erfarenhet.

I **elitklassen** då dummies används ställer det högre krav på hundens näsa.

3.6 Dirigerbarhet

I **nybörjarklass** handlar det inte om en specifik dirigeringsapport, utan här bedöms hur hunden kan föras åt ett visst anvisat håll med en eller flera utlagda apporter. Det går också att använda något vilt inom sökområdet vilket placerats lite avsides. Om viltet inte kommer in behöver detta inte påverka bedömning av dirigerbarheten

I **öppen klass** och **elitklass** är dirigerbarheten ett mått på hundens samarbetsvilja och dressebarhet. Skillnaden mellan klasserna är dels svårighetsgraden, dels kravet på utförandet.

I alla klasser ska kommando och signaler vara lågmälda och förekomma sparsamt. Observera att högljudd handling och överdrivet antal signaler och kommandon påverkar den slutliga prissättningen negativt.

En aktivitet från föraren ska följas av en relevant aktivitet hos hunden. Förarens oskicklighet ska inte belasta hundens egenskaper.

Om föraren tar till hög röst då hunden inte svarar upp på signaler från pipan alternativt måste upprepa signalen eller använder överdrivet hög röst i samband med utskick är det att betrakta som högljudd handling.

3.7 Markeringsförmåga

I **nybörjarklass** ska enbart enkelmarkeringar användas, både på land och vatten.

I **alla klasser** måste hunden ha möjlighet att se eller höra viltet/dummyn falla.

För att hunden ska få bästa möjliga förutsättningar att vara uppmärksam på situationen i fråga är skyttens placering i förhållande till kastaren och bösspipans riktning mycket viktiga. Ett absolut krav är att bösspipan riktas åt det håll där markeringen faller. Vid vattenarbete kan skytten placeras i båten tillsammans med kastaren.

Avstånd vid hagelskytte ligger normalt inom 35 m, tänk även på detta då skytt placeras vid markeringskast.

3.8 Skottreaktion

I **nybörjarklass** måste man vara uppmärksam på om den orutinerade hunden visar negativ reaktion på skott.

Enligt en rekommendation från SKK bör skytten vara placerad på ett avstånd av cirka femton (15) meter från hunden. Avståndet kan dock kortas om hylsor med enbart tändhatt används.

Hagelbössa eller i undantagsfall gevär ska användas, **inte** startpistol, apportkastare eller dylikt.

Den ammunition som är godkänd för användning på jaktprov är:

- Laddade hagelpatroner
- Hylsor med tändhatt
- 9 mm blank i instickspipa
- 22 mm blank av starkare typ i instickspipa

Observera att lokala föreskrifter angående licensplikt på instickspipor kan finnas!

3.9 Stadga

I **alla klasser** ska hunden vara okopplad under hela prövningen, med undantag för den avslutande passiviteten i **nybörjarklass**.

I **alla klasser** ska hunden förhålla sig lugn och tyst. Hunden förväntas vara stadig både på pass och under förflyttning. Om domaren upplever hunden som störande, t.ex. genom gnäll, pip, kraftig hässjning eller oro eller stark upphetsning ska detta påverka prisvalören på ett tydligt sätt.

Vi vill ha tysta hundar. Finns notering i protokollet om att domare uppfattat ljud kan aldrig ett förstapris delas ut.

3.10 Apporteringslust

Lokaliserat vilt ska apporteras spontant och inlevereras snabbaste väg till föraren.

Hunden får absolut inte söka med vilt i munnen. Dubbelapportering eller viltbyte är ett fel, som dock måste bedömas efter situationen och hundens inleverering i övrigt.

En spontan och apporteringsvillig **nybörjarklasshund** som vid inleverering reflexmässigt råkar byta ett vilt bör inte belastas för hårt. I denna klass är det mycket viktigt att domaren har möjlighet att se de flesta upptagen, speciellt i sökarbetet.

3.11 Apportgrepp

Vid bedömning av greppets mjukhet och balans ska hänsyn tas till viltets kondition. Om osäkerhet råder huruvida hunden skadat viltet eller det kanske skadats vid kast eller dylikt ska hunden frias.

Används dummies kan aldrig en dummy med hål från hundens tänder accepteras som ett korrekt grepp. Domare ska alltid kontrollera dummies före provet samt efter varje apportering. Skadade dummies ska bytas ut!

Avlämningen ska ske villigt och säkert till förarens hand utan att föraren behöver flytta sig. ”Hunden ska komma till handen, det är inte handen som ska komma till hunden”. I **nybörjarklass** är attityden det viktigaste och viss hänsyn kan tas till säkerheten i avlämningen.

I öppen- och elitklass ska allt lämnas i hand.

3.12 Simteknik

Hunden ska effektivt kunna ta sig fram i vatten och vattenvegetation. I **nybörjarklass** kan man ha visst överseende med en orutinerad hund som på väg ut till viltet uppvisar ett plaskande simsätt.

3.13 Vattenglädje och arbetsvillighet i vatten

Hunden ska gå i vattnet utan att tveka, även utan direkt retning. Vid tveksamhet om hundens villighet att gå i vattnet kan man för att få ett säkrare bedömningsunderlag pröva hunden på en extra, dold eller halvdold apport.

3.14 Hundtolerans

I **nybörjarklass** ska hunden i den avslutande passiviteten vara kopplad och så placerad att den kan följa den andra hundens arbete samt eventuellt kunna avlösa denna utan att domaren ska behöva förklara vad som hänt och vad hunden ska göra. Observera att det inte är tillåtet att vidröra eller mata hunden eller påverka den på något annat sätt för att distrahera den.

Lämplig placering är inom 3 till 4 meter och den passiva hunden ska kunna fullgöra förelagt uppdrag om den aktiva hunden är oförmögen uppgiften. Viktigt att förarna förstår meningen med denna del av provningen.

I **öppen klass** och **elitklass** bedöms hundtoleransen under hela provet. Hundarna får inte påverkas av varandra så att deras arbete blir lidande. Varken dominant beteende eller påvisbar undfallenhet är av godo. Inte i någon klass bör hundarna utsättas för provocerande situationer.

4. Egenskapspoäng

Egenskapspoäng ska användas i **nybörjarklass** och **öppenklass**. Syftet är att rasklubbar ska kunna databearbeta det skrivna protokollet för att underlätta avelsutvärderingsarbetet. Halva poäng eller poäng som ligger utanför kodnyckeln får därför av förklarliga skäl ej användas.

Egenskapsregistreringen har en 9-gradig skala och bygger i stort på intensitetsprincipen där 1 poäng är för lite av den aktuella egenskapen och 9 poäng är för mycket. Det optimala, mest önskvärda, värdet för en egenskap är 5.

Till domarens hjälp finns en kodnyckel som ska medföras på uppdraget.

Egenskaperna är av vitt skilda slag och exponeras i varierande omfattning. Apporteringsegenskaperna återkommer exempelvis under hela provet och normalt 8–12 gånger för varje hund. Här bör man då försöka fastställa hundens normala egenskapskaraktär och bortse från enstaka avvikelser. Om provningen avbryts ska orsaken till detta framgå av protokollets kodsiffror.

Vid den slutliga prissättningen gäller jaktprovsbestämmelserna och det finns inget absolut samband mellan poängsättning och prisvalör men i huvudsak bör det naturligtvis finnas en god överensstämmelse.

Observera att det enbart är de svenska domarna som ska fylla i egenskapspoäng.

5. Praktiskt jaktprov

Prövning under praktisk jakt görs för den hund som erhållit minst två förstapris i **elitklass** i Sverige. Prövningen sker under en heldags jakt där det är viktigt att skottintensitet och antal

fällda vilt ger ett rikt underlag för domaren att säkerställa hundens jaktliga kvaliteter i termer av bl. a. viltfinnarförmåga, koncentrationsförmåga och stresstålighet. En apportör ska kunna arbeta tillsammans med andra hundar och därför bör minst två (2) hundar arbeta tillsammans under provet. Verklig viltfinnarförmåga ska prioriteras vid bedömningen.

Bra markeringsförmåga är av största vikt hos en retriever för att minimera risken att störa vilt i markerna. Idealiskt är att hunden, utan stöd av föraren, kan minnas, gå rakt till nedslagsplatsen och där med sina sinnen finna och apportera det skjutna viltet. En bra viltfinnare ska inte behöva lita till sin förare för att finna fågeln.

Den bör emellertid vara lydlig och svara på förarens signaler när så krävs. Hundar som visar viltfinnarförmåga och initiativ uppskattas mer än de hundar som måste dirigeras till viltet. En bra hund kräver vanligen minst hjälp och får det svåra att se enkelt ut.

Det praktiska provet är Jaktprovschampionatets viktigaste del och bör bedömas med tyngdpunkt på utmärkt viltfinnarförmåga och naturligt jaktligt uppträdande. Hunden ska vara uthållig och intensiv under dagens arbete samt tyst under jakten.

Vederbörlig hänsyn måste alltid tas till jaktens krav och att SSRKs representanter oftast är inbjudna som gäster. De jaktetiska kraven är alltid överstyrande bedömningen av hundarna.

Domaren får inte bära vapen under pågående jakt.

Domartillsättning görs av SSRKs jaktprovsssekreterare eller av annan utsedd person.

Ett speciellt protokoll avsett för klassen finns och ska användas.

Om antalet fällda vilt inte ger ett tillräckligt bedömningsunderlag ska deltagande hundar tilldelas KEP.

6. Antijaktgrupperingar

Då dessa grupper egentliga syfte är att skapa uppmärksamhet kring sina aktioner, bör strategin vara "locket på".

- Gå inte ut med förhandsreklam om proven i lokala media.
- Lägg inte ut vägbeskrivning på Internet och använd inte "Jaktprov" på vägskyltarna.
- Kom ihåg att i alla sammanhang framhålla den lagstadgade nytta hundarna gör vid eftersök på skadat och skadeskjutet vilt samt deras betydelse för att hålla jaktetiken på en hög nivå.
- Utse någon i funktionärsstaben till "diplomat" som kan föra klubbens talan om något inträffar och som har förmågan att inte låta sig provoceras. Lika viktigt är det att lugna eventuella upprörda känslor bland provdeltagare och åskådare.
- Ta bort eventuella vapen.
- Gör överhuvudtaget ingen stor sak av eventuella incidenter.

Försök att inte vara ensam vid konfrontation med sabotörerna, de uppträder vanligen minst två tillsammans.

Läs igenom Svenska Jägareförbundet handling "Att hantera jaktsabotage".

7. Allmänna anvisningar för SSRKs domare av B prov

Jaktprovsvärksamhetens främsta mål är att under jägarmässiga former bedöma deltagande hundars jaktgenskaper till ledning för avelsarbetet. Jaktproven är kvalitetsgaranterade av

SSRK i så måtto att de arrangeras efter godkännande av och i enlighet med anvisningar som utfärdats av SSRK.

I SSRKs **Jaktprovsbestämmelser** för Retrieverprov A och B återfinns regler för hur verksamheten ska genomföras och hur de olika aktörerna – startande, arrangörer och SSRK samverkar. Här nedan anges de regler och rekommendationer som gäller för jaktprovsdomaren.

En domare måste vara väl insatt i SSRKs gällande jaktprovsbestämmelser, aktuella Råd och Anvisningar (RoA) och övriga överenskommelser från t.ex. domarkonferenser för den eller de provformer som han/hon ska döma vid provtillfället.

7.1 Ansvar och förhållningssätt

Domaren ska betrakta sig som en representant för Svenska Spaniel och Retrieverklubben och bemöda sig om ett i alla avseenden korrekt uppträdande. Domaren ska granska och värdera de deltagande hundarna på ett vedertaget, förtroendegivande och övertygande sätt och verka för att en positiv stämning råder vid bedömningen.

Domaren har ensam ansvaret för provets slutliga uppläggning. Även om andra funktionärer har bestämda uppgifter enligt givna instruktioner är domaren personligen ansvarig för ordningen och för att övriga funktionärer fullgör sina uppgifter på ett korrekt sätt. Före bedömningens början ger domaren funktionärerna direktiv om sättet för bedömning av de olika klasserna. Om inget särskilt skäl till ändring finns, ska bedömningen ske i den ordning som anges i katalogen. Provdeltagare som önskar ändringar i turordningen för bedömningen får framföra detta till provledningen. Det är likväl domaren, som fattar detta beslut. Eventuella ändringar ska meddelas provdeltagarna på lämpligt sätt.

Domaren ska inte färdas till provet eller före provet övernatta hos person som anmält hund för honom/henne på det aktuella provet.

7.2 Anvisningar för bedömningen

Domarens uppgift vid ett prov är att under jägarmässiga former bedöma och ange kvaliteten på jaktegenskaperna hos deltagande hundar. Domaren ska vidare, där så krävs, avge ett muntligt och skriftligt utlåtande över de deltagande hundarna och motivera sin prissättning.

Vid ett jaktprov bedöms **egenskaper** med förtjänster och fel enligt gällande jaktprovsbestämmelser, samt hundens mentala egenskaper. Domaren tar härvid hänsyn enbart till hur hunden framstår och uppträder vid bedömningstillfället. Det primära syftet med all bedömning är att tjäna aveln genom att värdera resultatet av avelsarbetet sådant det framgår av de deltagande hundarnas egenskaper och kvalitet. Domaren har givetvis också till uppgift att i sin bedömning tydliggöra sådana fel och brister som är tecken på ett negativt resultat och utveckling av avelsarbetet.

Bedömningens princip är en sammanvägning av förtjänster och fel.

Vid bedömningen ska domaren väga en hunds förtjänster och fel mot varandra.

Domaren ska i första hand notera de *förtjänster i egenskaper och kvalité* som hunden har och som svarar mot jaktprovsbestämmelserna. En bedömning får inte bestå i ett ensidigt sökande efter och en uppräkningslista av en hunds fel. En hund som inte har några väsentliga fel behöver av den anledningen inte nödvändigtvis vara ett gott avelsresultat om den trots sin ”felfrihet” inte har några påtagliga förtjänster och alltså därmed inte har önskade egenskaper eller kvalité. Den övergripande anvisningen ska vara att ”*varje avvikelser i egenskaper och kvalité från*

jaktprovsbestämmelserna är fel och ska bedömas i förhållande till graden av avvikelse” och sammanvägas med hundens förtjänster.

Egenskapsbedömningen vilar på domarens kynologiska kunskap och hans/hennes fria skön att använda denna kunskap i sammanvägningen av fel och förtjänster. Denna viktiga allmänna princip sätts ur spel endast när det i de officiella jaktprovsbestämmelserna klart anges att ett fel är diskvalificerande, eller när det i jaktprovsbestämmelserna anges att förekomsten av ett visst fel ska leda till att en viss kvalitetsprisvalör inte får överskridas. Diskvalificerande fel ska alltid medföra att hunden ges 0 pris. Domaren ska tydligt i kritiken ange förekomsten av sådant fel. Det är alltså tekniskt felaktigt att tilldela en hund med ett diskvalificerande fel någon annan kvalitetsvalör än 0 pris, även om det i övrigt är en utmärkt hund.

Man finner ofta i jaktprovsbestämmelser listor med fel med angivande av felens grad av allvar (t ex ”*grava fel*”) utöver uppräknade av ”*diskvalificerande fel*”.

Finns inte tydliga direktiv i de officiella jaktprovsbestämmelserna, så gäller grundprincipen att fel och förtjänster vägs mot varandra. Automatisk låsning av fel till prisvalör gynnar inte en bedömning som fokuserar på hundarnas förtjänster och riskerar också att leda till att man får en premierad hund med minsta antal fel, men som kanske inte alls är den värdefullaste ur egenskaps- och helhetssynvinkel.

Det är viktigt att framhålla att en domares ”fria skön” aldrig ska tolkas som en rättighet att ersätta i välgrundad kunskap baserade beslut med subjektivt tyckande.

7.3 Muntlig kritik

Domare uppmanas att genomföra bedömningen så instruktivt och lärorikt som möjligt och alltid hålla s.k. öppen kritik. Domaren motiverar då sina domslut med en kortfattad muntlig kritik och talar om för provdeltagare och publik varför hundarna ges de priser de fått.

Tilldelas en hund KEP eller 0 pris bör domaren alltid muntligen meddela en provdeltagare detta och bör då också kortfattat motivera denna bedömning på ett sakligt och neutralt sätt. Domaren bör inte acceptera att beslutet diskuteras.

7.4 KEP (Kan Ej Prisbelönas)

Det är mycket väsentligt att domare är väl förtrogna med skillnaden mellan 0 pris och KEP och vet när dessa ska användas och hur det hela formellt hanteras.

KEP är antingen relaterade direkt till hunden eller pga. omständigheter som beror på hundens förare.

För retriever gäller:

- Om antalet apporteringstillfällen inte medger tillräckligt bedömningsunderlag tilldelas omdömet KEP. Används vid A-prov eller praktiska prov.
- Hund som måste avbryta vid A-, B-prov eller praktiskt jaktprov på grund av skada tilldelas omdömet KEP.
- Om det uppdagas att föraren under provets gång använder otillåtna dressyhjälpmiddel eller metoder som strider mot SKKs eller SSRKs bestämmelser och tillräckligt underlag för bedömning inte finns.

Kommentar: Man ska notera att KEP ska användas i undantagsfall och att det oftast är fullt möjligt att ge ett kvalitetspris till en hund med fel.

KEP ska vidare inte heller ges ”i stället för” 0 pris utan enbart i situationer där olika omständigheter omöjliggör genomförande av en fullständig bedömning av hunden.

Orsaken till KEP ska alltid anges i domarkritiken.

När KEP tilldelats en hund pga. omständigheter som angår förarens uppträdande etc. ska provledning underrättas.